

Gruzja: napięcie na linii państwo – Kościół

6 lipca w Gruzji weszła w życie regulacja wzmacniająca status prawny grup wyznaniowych innych niż Gruzkańska Cerkiew Prawosławna (GCP). Nowe przepisy zostały przyjęte przez parlament przy jednoznacznym sprzeciwie GCP, co pociągnęło za sobą bezprecedensowy wzrost napięcia na linii Kościół – władze państwowe. Pogorszenie relacji obozu rządzącego z GCP, która cieszy się zaufaniem ogromnej większości społeczeństwa, może negatywnie wpłynąć na poparcie dla władz przed przyszłorocznymi wyborami parlamentarnymi.

Do tej pory grupy religijne inne niż GCP (jej specjalny status reguluje zawarta w 2002 roku umowa z państwem) nie mogły uzyskać osobowości prawnej jako związki wyznaniowe, a jedynie jako fundacje, stowarzyszenia itp., co znacząco ograniczało ich pole działania.

Prace nad nowymi regulacjami, a następnie ich przegłosowanie wywołały najpierw gwałtowny opór GCP (apel głowy Kościoła Eliasza II o wstrzymanie prac), a następnie falę krytyki (oświadczenie Cerkwi z 6 lipca, dwa kilkutyśne marsze protestacyjne wiernych w Tbilisi 9 i 10 lipca). Oficjalnym powodem ostrej reakcji jest obawa, że osłabiony zostanie szczególny status Cerkwi. W praktyce jednak wydaje się, że przyczyną jest zaniepokojenie wzmocnieniem na terenie Gruzji pozycji Apostolskiego Kościoła Ormiańskiego, do którego należy większość zamieszkujących Gruzję Ormian (ok. 6% całego społeczeństwa), i z którym GCP znajduje się w sporze o własność szeregu obiektów sakralnych.

Z perspektywy obozu rządzącego nowa regulacja miała prawdopodobnie na celu poprawę stosunków z mniejszościami narodowymi, przede wszystkim ormiańską – zamieszkującą w zwartych skupiskach południe kraju, słabo zintegrowaną z resztą społeczeństwa i niechętną państwu gruzińskiemu, przez co stale podejrzewaną o separatyzm. Jednak przyjęcie nowych przepisów wbrew woli Cerkwi, siły dotychczas prorządowej bądź neutralnej (w przeszłości w momentach kryzysów wewnątrzpolitycznych GCP była adresatem apeli o mediację), może zdecydowanie negatywnie odbić się na legitymacji społecznej władz.

<MMat>